

בש"פ 859/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 859/21

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: פלוני

נגד

המשיב: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט נ' סילמן) מיום 28.1.2021.
נ' סילמן) בש"פ 20945-01-21 מיום 28.1.2021.

בשם העורר: עו"ד מג'ד בדר

בשם המשיבה: עו"ד עדי שגב

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט נ' סילמן) מיום 28.1.2021 בבקשת המדינה לקביעת תנאי שחרור בערובה בעניינו של העורר (בש"פ 20945-01-21), בה הורה על הותרת תנאי שחרורו ממעצר בתנאים מגבילים, ובהם מעצר בית מלא, עד תום ההליכים נגדו, תוך קביעת דיון מעקב ליום 7.4.2021.

2. נגד העורר, קטין יליד שנת 2004, הוגש ביום 12.1.2021 כתב אישום המייחס לו שתי עבירות של הצתה וכן מעשה העלול להפיץ מחלה. על-פי עובדות כתב האישום, בתמצית, ביום 20.12.2020 אובחן העורר כחולה קורונה מאומת, ונדרש לבידוד הכולל איסור יציאה מביתו. בסמוך לכך, קשר העורר קשר עם קטין אחר להצית עצי מולד

שהוצבו בשתי כנסיות בסכנין. השניים רכשו מיכל דלק מבעוד מועד, וביום 26.12.2020 נסעו יחד על אופניים שנטלו מקטין שלישי, והגיעו לכניסה הקתולית בעיר. העורר שפך דלק על עץ האשוח והציתו. לאחר מספר שעות הלכו העורר והקטין האחר לכניסה האורתודוקסית, שם המתינו עד ששומר ששהה במקום יעזוב. לאחר מכן ניגשו השניים לעץ אשוח שהיה בכניסה, והעורר שפך עליו דלק והציתו.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה לקביעת תנאי שחרור בערובה, בה עתרה להותרת התנאים המגבילים שהושתו על העורר במהלך הדיון במעצרו לצרכי חקירה, עד לתום ההליכים נגדו. מדובר בתנאים שנקבעו בהחלטה מיום 6.1.2021, בה הורה בית משפט השלום לנוער בעכו (השופט ו' חאמד) על שחרורו של העורר אגב קביעת תנאי שחרור וערובה, ובהם מעצר בית מלא בבית הוריו, בפיקוח מלא של אביו (להלן: התנאים המגבילים). בא כוח העורר התנגד להותרת התנאים כאמור, והדגיש כי משמדובר בקטין, יש לצמצם את המגבלות על חירותו כבר בשלב זה.

4. בית המשפט המחוזי (השופט נ' סילמן) ערך שני דיונים בבקשה האמורה, במסגרתם שמע את הצדדים וחקר את המפקחים המוצעים, מתוכם אישר את אביו ואמו של העורר. בדיון שנערך ביום 26.1.2021 הסכים בא כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה בנוגע לעבירות ההצתה וחלק על קיומן של ראיות לכאורה בעבירה של מעשה העלול להפיץ מחלה. כן חזר על טענתו כי אין מקום להמשך קיומם של התנאים המגבילים, במיוחד במתכונתם הנוכחית שכוללת מעצר בית מלא. ביני לביני, התקבל תסקיר מעצר בעניינו של העורר, בו המליץ שירות המבחן לנוער להותיר את התנאים על כנם אגב מתן צו פיקוח מעצר, והבהיר כי "יש צורך בגבולות ברורים אשר יסייעו לו בעמידה בתנאים המגבילים".

5. בהחלטתו מיום 28.1.2021 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשת המדינה, והורה על הותרת התנאים המגבילים על כנם עד תום ההליכים, ועל מתן צו פיקוח מעצרים למשך 3 חודשים. בית המשפט ציין כי אמנם מדובר בקטין, אולם כבר נקבע כי קטינות אינה מהווה חסינות, ונוכח חומרת המעשים המיוחסים לעורר, אשר מלמדים על זילות שלום הציבור וביטחונו בעיניו, ורוויים נסיבות לחומרה – יש לנקוט זהירות. נקבע כי בצד "חומרת האישום, חלקו המרכזי לכאורה של המשיב [המבקש], קשיים שעלו בעבר, והרקע לביצוע המעשה לכאורה", קיים גם חשש משיבוש הליכים והשפעה על עדים, שרובם מהאזור בו נמצאת החלופה. כן נקבע כי "מקום בו הגבלות החירות מידתיות, לעת ז, ולאור המלצתו הברורה של שירות המבחן", ראוי לקבל את בקשת המאשימה. הוער, כי הותרת התנאים, אגב דיוני מעקב, תהלוך גם אפשרות של רתימת הקטין להליכי טיפול ותאפשר פיקוח הדוק, "תוך שעם התקדמות ההליך, והתמדה בהליכי הטיפול, ניתן יהיה לשקול הקלות, מידתיות, מעת לעת".

6. מכאן הערר שלפני, אשר הטענה המרכזית בו היא כי היה על בית משפט קמא לבחון חלופות מעצר מידתיות יותר, אשר פגיעתן בקטין פחותה. הודגש, כי במידה שנקודת המוצא היא שיש מקום לתנאים מגבילים הרי שלא ברור כלל ועיקר מדוע לא ניתן להסתפק במעצר בית לילי; מדוע לא נבחנה האפשרות להותיר לקטין לצאת ללימודים בבית הספר, שעה שמדובר באינטרס ראשון במעלה; ומדוע לא הותרו לקטין חלונות התאווורות, אליהם יצא יחד עם אחד המפקחים המאושרים על-ידי בית המשפט. בהמשך לכך, נטען כי החלטתו של בית משפט קמא לא נתנה משקל ראוי לעובדה שמדובר בקטין, בייחוד שעה שהוא ובני משפחתו משתפים פעולה באופן מלא עם שירות המבחן.

7. בדיון לפני חזר בא כוח העורר על עיקרי טענותיו בערר, תוך שהודגש כי מדובר בקטין בן פחות מ-17 (יליד 18.3.2004), תלמיד כיתה י"א, וכי בית המשפט קמא לא נתן משקל לכך שהתנאים שנקבעו מונעים ממנו להשתתף בלימודים, וזאת בהתעלם מהוראת סעיף 13ג(ב) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, לפיה תנאי שחרורו בערובה של קטין ייקבעו "בהתחשב בצרכיו המיוחדים כקטין".

מנגד, טענה באת כוח המדינה כי תסקיר שירות המבחן אשר בחן את עניינו של העורר, כולל עם יועץ בית הספר, לא ראה להמליץ על יציאה ללימודים. כן צוין החשש עליו עמד בית המשפט לשיבוש הליכים והשפעה על עדים.

8. העורר הוא קטין הנושק לגיל 17. קטינותו מחייבת התחשבות מיוחדת, אך כפי שנפסק לא פעם, קטינות אינה מקנה חסינות (ע"פ 1233/20 פלוני נ' מדינת ישראל (12.8.2020) ורבים זולתו).

מעשיו של העורר חמורים, ובצדק מנה בהם בית המשפט קמא שורה של נסיבות מחמירות: מדובר במעשים חמורים של הצתת עץ אשוח בסמוך לכנסיה, הנחזים לכאורה כמעשים המבוצעים על רקע אידיאולוגי-דתי; המעשים בוצעו בתקופת חג, עובדה המעצימה את הפגיעה; אין מדובר באירוע בודד אלא בשני אירועים; המעשים בוצעו בצוותא עם אחר, לאחר הכנה מראש, כאשר העורר הוא המבצע העיקרי.

9. אשר לשאלת הלימודים. תסקיר מעצר קטין בעניינו של העורר כולל התייחסות מפורטת להיבט זה. צוין בין היתר כי לעורר היו בעיות לא מעטות לאורך השנים, שאמנע מפירוטן, אך אציין כי העורר הופנה לשירות לפני כשנתיים בגין חשד לביצוע הצתה במסגרת בית הספר. שירות המבחן לא ראה לנכון להמליץ על מתן אפשרות לעורר לצאת ללימודים במסגרת התנאים המגבילים.

מכל מקום, בית המשפט קמא קבע דיון מעקב ליום 7.4.2021. לקראת דיון זה יערוך שירות המבחן תסקיר משלים בו יתייחס לסוגיה זו של יציאת העורר ללימודים, ובית המשפט ידון בכך ויחליט כהבנתו.

10. בכפוף לאמור לעיל, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט' באדר התשפ"א (21.2.2021).

ש ו פ ט